

TEZA:

Obowiązek stałego doskonalenia oraz uczestnictwa w szkoleniach zawodowych na podstawie przepisów samorządowych wynika z art. 14 ust. 1 i 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Z kolei obowiązek stosowania się do uchwał organów samorządu, regulujących kwestię doskonalenia zawodowego, ma podstawę w art. 61 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. W związku z tym zaniechanie obwinionego w zakresie realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego stanowi naruszenie zasad etyki, co podlega odpowiedzialności dyscyplinarnej na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych.

WO-215/22

ORZECZENIE

z dnia 16 marca 2023 roku

**Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie
w składzie:**

Przewodniczący: S WSD Tomasz Jankowski
Sędziowie: S WSD Paweł Libertowski
S WSD Dariusz Smejda /sprawozdawca/

Protokolant: Piotr Ciepiński
przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Mariusza Łatkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 16 marca 2023 r. na rozprawie
sprawy radcy prawnego A.K. (...)

obwinionego o to, że w okresie od dnia 01 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2020 roku w IV cyklu szkoleniowym nie wypełnił obowiązku doskonalenia zawodowego, nie uzyskując żadnego punktu z wymaganej minimalnej liczby 40 punktów szkoleniowych,

tj. o czyn z art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust. 2 i art. 61 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z § 7 ust. 1 w zw. z § 11 Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia

zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących
zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr
103/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r.(tekst
jednolity ogłoszony Uchwałą
Nr 295/X/2018 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 12 lipca 2018 r.),

na skutek odwołania wniesionego przez obwinionego od orzeczenia Okręgowego Sądu
Dyscyplinarnego OIRP z dnia 7 października 2022 r., wydanego w sprawie o sygn. akt:
D 7/22

orzeka:

1. utrzymuje w mocy zaskarżone orzeczenie;
2. zasądza od obwinionego A.K. koszty postępowania przed Wyższym Sądem
Dyscyplinarnym w zryczałtowanej wysokości 1.000 (słownie: jeden tysiąc złotych) zł
płatne na rzecz Krajowej Izby Radców Prawnych Warszawie.

UZASADNIENIE

W dniu 21 lipca 2022 roku Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby
Radców Prawnych wniósł do Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby
Radców Prawnych (dalej także „OSD”) wniosek o ukaranie radcy prawnego A.K. za
popęlnienie deliktów dyscyplinarnych określonych w art. 64 ust. 1 ustawy o radcach
prawnych (dalej także: „u.r.pr.”) w związku z art. 14 ust. 2 i art. 61 ust. 2 Kodeksu Etyki
Radcy Prawnego (dalej także: „KERP”) w związku z art. §7 i § 11 Regulaminu zasad
wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań
organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku,
stanowiącego załącznik do Uchwały nr 103/IX/2015KRRP z dnia 11 grudnia 2015 roku
w sprawie Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez
radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania
tego obowiązku (dalej także: „Regulamin”, tekst jednolity ogłoszony Uchwałą Nr
295/X/2018 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 12 lipca 2018 r.) przez
to, że nie uzyskał żadnego z wymaganych co najmniej 40 (czterdziestu) punktów
szkoleniowych w cyklu szkoleniowym przypadającym na lata 2018-2020.

Obwiniony w odpowiedzi na wniosek, w związku z wcześniejszymi nieskutecznymi
doręczeniami niektórych pism w toku postępowania, wskazał aktualny adres do

doręczeń korespondencji, w ramach zaś wyjaśnień przyznał swoją odpowiedzialność za niedopełnienie obowiązków korporacyjnych usprawiedliwiając się brakiem stabilności zarówno w życiu zawodowym jak i osobistym. Zapewnił jednocześnie, że dołoży wszelkich starań, by w jak najkrótszym możliwym terminie wyeliminować zaistniałe nieprawidłowości. Obwiniony mimo pouczenia, zawartego w doręczonym mu wniosku o ukaranie, nie złożył żadnych wniosków dowodowych.

OSD rozpoznał wniosek o ukaranie na rozprawie w dniu 7 października 2022 roku. Obwiniony stawił się w wyznaczonym terminie i podtrzymał w całości wyjaśnienia złożone na piśmie, wniósł o odstąpienie od wymierzenia kary, zadeklarował wypełnienie przedmiotowego obowiązku w przyszłości. OSD orzeczeniem z dnia 7 października 2022 roku w sprawie (sygn. akt D 7/22) uznał obwinionego racę prawnego za winnego zarzucanego mu we wniosku o ukaranie przewinienia dyscyplinarnego, tj. czynu naruszającego art. 64 ust.1 ustawy o radcach prawnych w związku z art. 14 ust. 2 i art. 61 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22 listopada 2014 r. w zw. z § 7 ust. 1 w zw. z § 11 Regulaminu zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku, stanowiącego załącznik do Uchwały Nr 103/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 11 grudnia 2015 r., na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 1 u.r.pr.:

- za czyn opisany we wniosku o ukaranie wymierzył obwinionemu - karę upomnienia, nadto

na podstawie art. 70⁶ ust. 2 i 3 u.r.pr. zasądził od obwinionego na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych tytułem zwrotu kosztów postępowania dyscyplinarnego kwotę 1 812 zł.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

Obwiniony nie uzyskał żadnego, z wymaganych dla okresu rozliczeniowego 2018- 2020 roku, punktu szkoleniowego. Obwiniony nie korzystał w tym czasie z możliwości indywidualnego ograniczenia albo wyłączenia obowiązku szkolenia. Obwiniony nie był wcześniej karany dyscyplinarnie. Powyższy stan faktyczny OSD ustalił na podstawie pisemnych wyjaśnień obwinionego i zgromadzonych w sprawie dokumentów, w tym pisma Dziekana OIRP (k. 1-3). Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych na podstawie powyższych ustaleń faktycznych,

zważył: obowiązek stałego doskonalenia oraz uczestnictwa w szkoleniach zawodowych na podstawie przepisów samorządowych wynika z art. 14 ust. 1 i 2 KERP. Z kolei obowiązek stosowania się do uchwał organów samorządu ma podstawę w art. 61 ust. 2 KERP. W związku z tym zaniechanie obwinionego w zakresie realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego stanowi naruszenie przepisów KERP, co podlega odpowiedzialności na podstawie art. 64 ust. 1 ustawy o radcach prawnych. Zgodnie z § 7 ust. 1 Regulaminu, w okresie rozliczeniowym 2018-2020, obwiniony miał obowiązek odbycia szkoleń zawodowych lub innych form doskonalenia dla zgromadzenia minimum 40 punktów rozliczeniowych, ale obowiązku tego nie wykonał. Tym samym nie wywiązał się z obowiązku doskonalenia w rozumieniu § 11 Regulaminu. OSD uznał, że nie zaistniały okoliczności usprawiedliwiające zaniechanie obwinionego w zakresie obowiązku szkoleniowego, tzn. czyn, którego się dopuścił, nie wynikał z przyczyn od obwinionego niezależnych i trudności niemożliwych, oceniając rzecz racjonalnie, do przewyższenia.

W świetle powyższego w toku postępowania przed Okręgowym Sądem Dyscyplinarnym potwierdzony został zarzut stawiany obwinionemu, co skutkowało rozstrzygnięciem zawartym w sentencji orzeczenia. Odnośnie wymiaru orzeczonej kary, Sąd uznał, że kara upomnienia w realiach sprawy będzie odpowiednią. Sąd wymierzając obwinionemu karę upomnienia wziął pod uwagę przede wszystkim dotychczasową niekaralność obwinionego. Sąd doszedł do przekonania, że wymierzona kara spełni swoją funkcję prewencji szczególnej tj. samo doświadczenie kary ukształtuje przyszłe zachowanie obwinionego w ten sposób, że w przyszłości nie popełni podobnych deliktów. W sprawie kosztów postępowania OSD orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 i 3 u.r.pr. zgodnie z którymi zryczałtowane koszty postępowania ponosi obwiniony, jeżeli został skazany.

W dniu 23 listopada 2022 r. odwołanie od orzeczenia OSD z dnia 7 października 2022 roku, sygn. akt D 7/22, wniósł obwiniony zaskarżając je w całości. Obwiniony w uzasadnieniu odwołania wniósł o uchylenie nałożonej kary upomnienia i uchylenie zasądzonych kosztów postępowania dyscyplinarnego powołując na trudną sytuację finansową spowodowaną utratą etatowego zatrudnienia w jednostkach samorządowych i uzyskiwanie niższego wynagrodzenia na obecnie zajmowanym stanowisku pracy egzaminatora w WORD w (...) . Ponadto obwiniony wskazał, iż nie posiada stałego miejsca zamieszkania, nie posiada swobodnego dostępu do łączności internetowych, utrzymuje niepełnoletniego syna a obowiązki korporacyjne na przestrzeni wielu wcześniejszych lat wykonywał bez zastrzeżeń.

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie, zważył, co następuje:

Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych w Warszawie (dalej także; „WSD”) przyjął za własne ustalenia OSD co do stanu faktycznego. Zaznaczyć należy,

iż poczynione przez OSD ustalenia faktyczne nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania i nie stanowiły przedmiotu zarzutów odwołania. W zakresie podstawy materialnoprawnej zarzutu postawionemu obwinionemu wyjaśnić należy, że obowiązek doskonalenia zawodowego, jako obowiązek o charakterze zawodowym wynika z przepisów rangi ustawowej. Podstawą odpowiedzialności dyscyplinarnej radcy prawnego są przepisy ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (tj. Dz.U. z 2018, poz. 2115 ze zm., u.r.pr.), a przede wszystkim art. 64 tej ustawy, w którym określono, jakie zachowania radców prawnych i aplikantów radcowskich uznawane są za delikty dyscyplinarne. Stosownie do art. 64 ust. 2 u.r.pr. radca prawny odpowiadać może dyscyplinarnie za czyny sprzeczne m.in. z zasadami etyki radcy prawnego. Z kolei zgodnie z art. 14 ust. 1 i 2 KERP radca prawny ma obowiązek dbać o rozwój zawodowy poprzez kształcenie ustawiczne i jest obowiązany brać udział w szkoleniach zawodowych na zasadach określonych przez właściwy organ samorządu.

Na podstawie art. 60 pkt 8 lit. h u.r.pr. Krajowa Rada Radców Prawnych Uchwałą

Nr 103/IX/2015 z dnia 11 grudnia 2015 roku uchwaliła „Regulamin zasad wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego przez radców prawnych i zadań organów samorządu służących zapewnieniu przestrzegania tego obowiązku”. Według § 7 ust. 1 Regulaminu obowiązek doskonalenia zawodowego uważa się za wypełniony, jeżeli w każdym cyklu szkoleniowym radca prawny uzyska minimalną liczbę 40 punktów szkoleniowych. W myśl postanowień § 7 ust. 2 Regulaminu, radcowie prawni wpisani na listę radców prawnych w trakcie cyklu szkoleniowego, są zobowiązani do uzyskania punktów szkoleniowych w liczbie proporcjonalnej do okresu pozostałego do końca tego cyklu, liczonego w pełnych miesiącach kalendarzowych począwszy od miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek doskonalenia zawodowego. § 11 Regulaminu wskazuje, że nieuzyskanie przez radcę prawnego minimalnej liczby punktów szkoleniowych jest równoznaczne z niewypełnieniem obowiązku doskonalenia zawodowego. Zwolnienie z obowiązku doskonalenia zawodowego szczegółowo opisane są w § 7 ust. 3 Regulaminu i dotyczą wyłącznie radców prawnych niewykonyjących zawodu i będących jednocześnie emerytami, rencistami lub pobierającymi świadczenie przedemerytalne.

Nadmienić należy następnie, że obwiniony nie uzyskał żadnego z 40 wymaganych w danym cyklu szkoleniowym punktów, choć okoliczności, które na swoją obronę powołuje, po pierwsze - nie dotyczą całego cyklu szkoleniowego trwającego przecież od 01 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2020 roku (trzy lata), po drugie nie zostały w żaden sposób przez obwinionego nawet uprawdopodobnione. Lakoniczne powołanie się przez obwinionego na spadek dochodów, przy braku wykazania tej okoliczności, nie może stanowić podstawy do zwolnienia obwinionego od ponoszenia kosztów postępowania. Obwiniony w zakresie dowodowym co do podnoszonych przez siebie okoliczności faktycznych pozostał całkowicie bierny. WSD wskazuje, że oferta bezpłatnych szkoleń organizowanych przez samorząd radcowski w celu realizacji obowiązku doskonalenia zawodowego nie opiera się wyłącznie o zajęcia online, do czego wymagane jest łącze internetowe.

WSD stoi na stanowisku, iż karą współmierną i sprawiedliwą jest tylko kara wymierzona z uwzględnieniem wszystkich dyrektyw wymiaru kary i wszystkich okoliczności obciążających i łagodzących. Wymierzona za czyn zarzucony obwinionemu kara upomnienia, w okolicznościach wieku obwinionego i jego wcześniejszej niekaralności jest zasadna i jednocześnie łagodna. Tym samym orzeczona kara, zdaniem Wyższego Sądu Dyscyplinarnego, nie narusza poczucia sprawiedliwości, realizuje w sposób wystarczający cele kary. WSD stoi ponadto na stanowisku, że rezygnacja z udziału w szkoleniach organizowanych przez organy samorządu radcowskiego oznacza marnotrawienie, przez uchylających się od wypełniania obowiązku doskonalenia zawodowego, wspólnego wysiłku organizacyjnego i finansowego samorządu, stąd OSD mógł za zarzucone przewinienie wymierzyć obwinionemu karę bardziej dolegliwą a mianowicie karę pieniężną. Zdaniem WSD, Sąd Dyscyplinarny I instancji wyjaśnił w sposób szczegółowy wszystkie motywy, którymi kierował się przy wymierzaniu kary. Uzasadnienie orzeczenia w odniesieniu do wymiaru kary, jest zatem prawidłowe. Zauważyć należy, iż wymierzona obwinionemu kara upomnienia, wskazująca obwinionemu na niewłaściwe podejście do obowiązku doskonalenia zawodowego, powinna zmobilizować go do realizacji tego obowiązku w przyszłości.

Co do zarzutu obwinionego dotyczącego zasądzonych kosztów postępowania przed Sądem Dyscyplinarnym I instancji, OSD prawidłowo wskazał w uzasadnieniu orzeczenia,

że skoro obwiniony dopuścił się przewinienia dyscyplinarnego, to powyższe wywołało koszty związane z koniecznością prowadzenia postępowania dyscyplinarnego. Rozstrzygając powyższą kwestię skład orzekający podzielił pogląd OSD, że

konsekwencją popełnienia deliktu dyscyplinarnego jest wszczynanie postępowań dyscyplinarnych generujących po stronie OIRP dodatkowych kosztów. Oznacza to, że obwiniony, który został uznany winnym zarzucanych czynów, pokrywa zasądzone od niego zryczałtowane koszty postępowania dyscyplinarnego w granicach określonych uchwałą Nr 86/IX/2015 Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego. W paragrafie pierwszym uchwały ust. 1 pkt 1 zryczałtowane koszty postępowania dyscyplinarnego określono w formie opłaty wynoszącej od 500,00 zł do 5.000,00 zł. Ustalając wysokość opłaty, jak stanowi ust. 2, sąd bierze pod uwagę liczbę i czasochłonność czynności procesowych, rozpraw i posiedzeń oraz rodzaj i stopień zawłości sprawy. Zdaniem składu orzekającego w tym konkretnym przypadku, obciążenie obwinionego kosztami postępowania w I instancji w wysokości 1 812,00 zł jest uzasadnione.

W związku z powyższym, WSD utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie. Stosownie do treści art. 70⁶ ust. 2 ustawy o radcach prawnych ust. 2 w razie ukarania koszty postępowania ponosi obwiniony. Mając na względzie wyżej powołaną normę, kosztami postępowania przed Wyższym Sądem Dyscyplinarnym należało obciążyć obwinionego. Zryczałtowaną wysokość tychże kosztów ustalono w oparciu o powołaną wyżej Uchwałę Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. [t.j. określony uchwałą nr 621/XI/2022 Prezydium Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 14 czerwca 2022 r.], w dolnej granicy jej wymiaru.